

prepira, v katerem je ustrelil Ledenik ljubico tik pod srce in pobegnil. Težko ranjeno so hoteli prepeljati v Ljubljano, a je že med prevozom izdahnila.

Otrok utonil. Triletni mlinarjev sinček Vlado Zupančič se je igral ob potoku v vasi Potok pri Novem mestu. Ko je trgal cvetlice, je padel v potok in utonil.

Trupla pred tedni v Krki smrtno ponesrečenih dijakov najdena. »Gospodar« je poročal, kako so utonili pri vožnji preko narasle Krke pri Novem mestu trije drugošolci. Vsa iskanja trupel so bila dolgo zaman. Dne 3. maja so potegnili iz vode po 22 dneh dve trupli, eno pa nekaj dni poprej.

Svedrovci na Kranjskem. Na Gorenjskem v okolici Podbrezja so obiskali v noči svedrovci hišo posestnika Matevža Brzarja v Britofu in mu odnesli 7000 Din v gotovini in 5 hranilnih knjižic, a katere je bilo naloženih 34.5000 Din.

Velika mizarska delavnica pogorela. Na Vnebohod je pogorela v Cerkljah pri Kranju velika mizarska delavnica na električni pogon, ki je bila last mizarskega podjetnika Josipa Erzerja.

Vlomilci brez plena. V vasi Praprotni v Beli Krajini so obiskali hišo lesnega trgovca Jakoba Judiniča v noči 3. maja neznani vlomilci. Gospodarja ni bilo doma, ker se je mudil po opravkih v Črnomlju. Uzmoviči so zvalili s trkanjem trgovčevega poslovođa Ivana Pezdirca k vežnim vratom, kjer so ga ažugali z revolverjem in se podali po sobah za plenom. Predno jim je prišlo kaj pod prste, se je vrnil trgovec na vozu, pričel je pobeg vlomilcev, ki so utekli brez plena.

Kdor potrebuje okrepčila, posebno kdor je taposen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jačanjem mišic in kit, kakor tudi s pospešenjem krvnega toka s Fellerjevim El-safludom, tem preizkušenim domačim sredstvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 9 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341. Savska banovina.

»Vinski zakon in kletarski vedež«. Pravkar smo prejeli to knjigo. Trdo vezano, XII + 178 strani. Cena 50 Din. V samozaložbi pisca: Andrej Zmavc, Maribor. Za vinarje, vinarske in kletarske zadruge, kletarje, gostilničarje, trgovce z vinom in spirituozami, za vinske konsumente in kletarske kontrolne organe, pa tudi za pravnika, narodnega gospodarja, organe finančne uprave in prometne ustanove. O aktualnem izdanju še izpregovorimo. Knjiga se naroča tudi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Oblačilno blago in vse vaše potrebščine kupite vedno najugodnejše v trgovinah F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 619

Izgubil se je Franc Leskovar, star 17 let, doma iz Kalš št. 4, Zgornja Poljskava. Kdo kaj ve, naj naznani na občino.

Predori v preteklosti in danes.

Umetnost gradnje predorov je že bila znana starim Egipčanom. V starodavnih časih je bilo veliko podzemeljskih bivališč ter grobnic, ki so bile v naravnih ali umetnih jamah ter votlinah in so bile med seboj zvezane s podzemeljskimi hodniki ali predori. Egipčanski faraoni so začeli kaj po zasedbi prestola z gradnjo predora, ko je vodil do njihove grobnice. Razkrili so staroegip-

čanske predore, ki so vodili 100 m vzdoravno v hrib, nato pa 90 m poševno navzdol in slednjič v grobnico.

V Palestini so bile predorne zgradbe zelo važnega pomena. Pod vladjo kralja Hiskiasa so izvrtali 500 m dolgi Shiloh predor, katerega so pričeli, kakor nam to pove v skalo vsekan napis, delati od dveh strani. Ta predor je služil za vodovod.

Rimljani so napravili pod cesarjem Claudijem, da bi izsušili iz zdravstvenih ozirov Tusinsko jezero, 5 in pol km dolgi tunel, ki je bil po opisu zgodovinarja Plinija najbolj znamenita zgradba tedanje dobe. Zaposlenih je bilo 30 tisoč delavcev in delo je trajalo 11 let.

Tudi skrivni podzemeljski hodniki, katere so izkopavali in obokali v srednjem veku, so bili predori.

Pravzaprav pa je začela siliti gradba predorov v ospredje v 19. stoletju.

Veliko občudovanja je vzbudil predor pod londonsko reko Themso. To delo so otežkočali razni podzemeljski izviri. Šele za tem tunelom so začeli tudi po drugod vrtati predore pod rekami. V Newyorku je reka Hudson na več mestih podkopana in opremljena s predori. Konečno so zgradili še 2 in pol km dolgi predor za avtomobile.

Veliki predor pod reko Labo v Hamburgu je bil predan prometu leta 1911.

Stara misel: spojiti Angleško in Francijo s predorom pod morjem, se je doslej uveljavljala edino v povestih. Baš omenjeno misel je sprožil kot prvi francoski inženier Matthieu leta 1802 in je bil tozadevni načrt predložen angleškemu državniku Foxu in francoskemu cesarju Napoleonu. Fox je bil ves navdušen za predor. Napoleon pa odločno proti. Ob času Napoleona III. je bil tudi načrt podmorske zveze Francije in Anglije v ospredju in so se že tudi vršila predela. Tokrat so onemogočili dograditev Angleži, ki so se bali, da bi ne postal predor preveč vabljiv za upad Francozov na Angleško.

Prvi tunel skozi Alpe, takozvani »Hauenstein predor«, so začeli vrtati leta 1853 in so ga dogotovili v šestih letih. Spomladni leta 1882 je bil predan prometu veliki Sेंटgothartski predor. Z njim je bilo ustvarjeno pravo svetovno čudo, odprta udobna zveza med severno ter južno Evropo. Za gradbo tega tunela je bilo potrebnih devet let. Najbolj znamenit predor skozi hribovje je Simplon tunel, ki vodi skozi hrib v višini 700 metrov. Pri tej zgradbi je bila velika težkoča vročina 56 stopinj C.

Največji predor na svetu je Moffattunel v Združenih državah in je bil odprt leta 1928.

Ali bo dinar padel?

Zadnji čas so širili neodgovorni elementi med ljudstvom vesti, da bo dinar padel. Nekateri ljudje so se začeli bati za denar in so začeli nepremišljeno kupovati hiše, posestva, pa tudi druge predmete za tako visoke cene, da za te reči nikdar niti polovice tega ne bodo dobili, kakor so dali za nje. Tako so nekateri bili ogoljufani za mnogo, mnogo tisočakov. Že lansko leto v jesen so brezvestni agitatorji razširjali enake lažnjive govorice o padcu dinarja, pa minulo je od takrat že osem mesecev in dinar ni izgubil veljave. Kakor so govorice o padcu dinarja takrat bile lažnjive in so mnoge vlagateljke zmešale ter njim napravile velikanske škode, ravnotako so te govorice lažnjive tudi sedaj.

Kaj pravi naš finančni minister o padcu dinarja?

Dne 4. maja je bil predsednik društva bančnih zavodov v Sloveniji, g. generalni ravnatelj dr. Ivan Štokar sprejet od finančnega ministra ter mu je gosp. finančni minister pri tej priliki najodločneje izjavil:

Bojazen pred inflacijo v Jugoslaviji je brez vsake podlage. Kraljevska vlada inflacije niti v najmanjšem obsegu ne bo nikdar dopustila in bo brezpogojno držala dinarsko vrednost na mednarodni višini, ki odgovarja kritju v zlatu in devizah, predvidenem v zakonu o denarju. To mojo izjavo smete vsakomur sporočiti in tudi objaviti.

To izjavo je torej podal naš finančni minister, ki je za vrednost denarja v naši državi najmerodajnejša oseba.

Kaj sledi iz gornje izjave našega finančnega ministra? Iz te gornje najodločneje izjave sledi:

1. Inflacije ali preplave denarnega trga s papirnatim denarjem ne bo in zato tudi dinar ne bo padel po izjavi finančnega ministra.
2. Ne dvigajte po nepotrebnem denarja iz denarnih zavodov, kjer je varno in dobičkanosno naložen.
3. Ne kupujte nepremišljeno posestev in hiš, ker pozneje niti polovico tega ne boste dobili za nje kakor zdaj plačate.
4. Če imate denar shranjen doma, kjer Vam lahko zgori ali Vam je lahko ukraden, vložite ga rajši v posojilnico, kjer dobite obresti. Če bodo vsi, ki imajo denar doma, istega naložili v denarnih zavodih, potem ne bo več pomanjkanja denarja in denarni zavodi bodo zopet lahko izplačevali vsako vsoto in dajali tudi posojila.

Zakaj pa denarni zavodi ne izplačujejo?

To je danes glavni očitek denarnim zavodom, ki pa je krivičen. Denarni zavod je sprejel tvoj denar. Tega nima doma v blagajni zaprtega, saj denar nima mladih, da bi ti lahko dobil obresti od vloge. Denarni zavod je tvoj denar naprej posodil. V mirnih časih, ko vlagatelj niso brez potrebe dvigali vlog, je vsak lahko dobil, kolikor je hotel. Zdaj pa, ko je zmeda nastala, so oni vlagatelj naenkrat hoteli ves denar imeti. Kje ga naj denarni zavod dobi? Izterjati mora posojila. To pa ni tako lahko. S tem bi se uničilo vse, ki so si posojila najeli. Ti bi namreč morali posest prodati, če bi sploh kupca našli, da pla-

čajo. Zmešnjava in nesreča bi bila še večja. **Zato pa denarni zavodi izplačujejo toliko, kolikor od dolžnikov dobijo.** Niso torej krivi denarni zavodi, ako nimajo vsega denarja za vse vlagatelje takoj na razpolago. Denar je kljub temu varno naložen, ker so ga dolžni dolžniki, ki imajo posestva ali poroke — plačniki; če tudi ga denarni zavod nima v svoji blagajni, da bi ti ga takoj odštel.

Kdo je torej kriv teh težkih denarnih razmer?

Tega niso krivi denarni zavodi, pač pa so krivi oni ljudje, ki brez potrebe denar doma skrivajo. Poznamo v Mariboru eno samo hišo, kjer so prebivalci dali 1 in pol milijona dinarjev zavarovati proti vltomu. Pri oni veliki nesreči v Zagrebu, kjer je film eksplodiral, je enemu samemu stanovalcu zgorelo en milijon dinarjev v gotovini. Torej ljudje imajo denar doma, trgovini pa ga manjka, manjka ga državi, da ne more vršiti vseh dolžnosti kot sicer, manjka ga vsem, ki živijo od tedna do tedna, od meseca do meseca, vsem revnejšim. **Bogataši, ki imajo denar doma, so krivi teh težkih denarnih razmer.**

Ali bi mogli te ljudi prisiliti, da dajo denar v denarne zavode? To je trenutno nemogoče, ni pa izključeno za vedno. Toda eno pa povemo: Sami sebe bodo kaznovali, kateri sedaj denar skrivajo! Kakšna bo kazen, bodo že videli!

Prosimo zato vse, naj mirno in trezno premislijo izjavo finančnega ministra in naše izvajanje ter naj se po tem ravnaajo.

Gospodarska zadruga v Ormožu je imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 24. aprila. Iz poročila načelstva posnemamo, da je bilo delovanje zadruge v letu 1931 z ozirom na hudo krizo, ki tlači posebno kmečki stan, zelo povoljno. Bilanca izkazuje za približno 1.400.000 Din večji promet kakor prejšnje leto ter je pristopilo tudi čez 40 novih članov. Gotovim krogom ta aktivnost zadruge seveda ni pogodu in so vsled tega neprestano tožarili zadruge na sresko načelstvo, katero jo je končno pozvalo, naj odjavi obrt. Občni zbor je sklenil, da se tej zahtevi ustreže ter bodo s tem prenehale vse obveznosti zadruge napram trgovskemu gremiju. Seveda pa se bo smelo prodajati sedaj še posebno izključno le članom in se vsled tega priporoča vsem, ki še niso člani zadruge, da pristopijo. Člani, ki nakupujejo stalno vse svoje potrebščine v zadruzi, dobe ob koncu leta 2% dividendo. Tako so dobili ob koncu leta 1931 mnogi člani za do 150 Din blaga po svoji izbiri zastonj. Delež znaša le dva in pol dinarja ter je tako pristop vsakomur omogočen.

Gramozne dražbe v Ptuj. Po sreském cestnem odboru Ptuj se bo oddala dražbenim potom dobava gramoz za banovinske, subvencionirane in kolodvorske dovozne ceste, in sicer: v ponedeljek, dne 23. majnika 1932 ob pol 9. uri v pisarni sreskega cestnega odbora v Ptuj za ceste v ptujskem okraju, levi breg Drave, v torek, dne 24. majnika 1932 ob pol 9. uri istotam za ceste v ptujskem okraju, desni breg Drave, v sredo, dne 25. majnika 1932 ob 8. uri v dvorani pri Skorčiču v Ormožu za vse ceste v ormoškem okraju. — Podrobni pogoji za te dražbe so razvidni pri sreském cestnem odboru v Ptuj pred dražbo in na dan dražbe. — Pripomni se, da se bo dražbalo skupaj delo, dobava in vožnja gramoz po vsod, kjer nima cestni odbor svojih prodnih jam. — Do določenega dneva in ure se bodo sprejemale tudi pismene ponudbe, ki pa morajo biti kolikovane s 100 Din. — Vsak ponudnik mora položiti pred dražbo 10% kavicijo v gotovini, hranilni knjižici ali v vrednostnih papirjih ter podpisati dražbene pogoje. Vsa pojasnila daje sreski cestni odbor Ptuj.

Št. Janž pri Velenju. Sadjarska podružnica v Št. Janžu pri Velenju beleži v svoji zgodovini 24. april kot svetel in razveseljav dan. Prišel je med nas strokovnjak, kakor je g. M. Levstik, izkušen sadjar in vnet pobornik za sadjarsko organizacijo. V zelo poljudni in pri-

kupljeni obliki je razpršil oblake predsodkov in nezaupanja, ki še vedno ogrožajo naš sadjarski napredek in priporočal za naš kraj posebno pripravne sorte jablan, hrušek, sliv in breskev. Na praktičnem vzgledu je pokazal na bogat in še dolgo neizčrpljiv vir dohodkov, ki jih umno sadjarstvo odpira kmetekemu gospodarstvu. Zlasti v današnji krizi, ko smo na take dohodke tako zelo navezani. Umnega sadjarstva pa se je treba učiti po knjigah, listu »Sadjar in vrtinar« in organizaciji, ki je vsem na razpolago. Mnogoštevilni navzoči so z veliko pozornostjo sledili lepim izvajanjem gospoda predavatelja. Najbolj veselo in živo pa je bilo, ko so se delili »odpustki« v obliki cepičev, kjer so seveda najmlajši sadjarji prišli najbolj na svoj račun. Najlepša zahvala g. Levstiku za veliki trud in lepo predavanje, mi pa se ravnajmo po njegovih dobrohotnih navodilih in stopajmo v vrsto umnih sadjarjev in v krog sadjarske podružnice.

*

Gospodarska vprašanja in odgovori.

Kako zavarujem koruzo, da je vrane ne bodo vlekli iz zemlje, ko skali. Namočite zrnje v miniju, to je v barvilo, ki ga dobite v vsaki trgovini z železom. Vzemite v ta namen na 1 kg minija pol kg firneža. Namočeno zrnje je treba pred setvijo popolnoma posušiti, kar traja več dni. Ker pa minij vendar ne odžene popolnoma vran od koruze, je najbolje, da jo nekaj dni potem ko skali in ko jo vrane najbolj vlečejo iz zemlje, zastražite, in to zlasti v ranih jutranjih urah. Če jo sejete dosti globoko, vidijo vrane, da je ne morejo spraviti iz zemlje in jo nehajo klijavati. **Kako obvarujem koruzo snetljivosti,** ki mi je lani uničila eno četrtno pridelka? Koruzno snetljivost boste zatrli edino s tem, da sproti porežete vse bule in izrastke, ki se razvijajo na storžih, na metlici in na listih, in sicer tako, da nič ne ostane na rastlini. To treba opraviti takoj ko opazite snetljive izrastke ali vsaj predno se razpočijo. Porezane bule in izrastke skrbno zbirajte in glejte, da ničesar ne raztresete po njivi ter jih sežgite ali kako drugače uničite.

En uspeh —

a 100 razočaranj.

Severna ameriška Kanada je danes največja privlačna sila za vse one, ki bi radi obogateli na brzo roko. Tamkaj pač ponuja zemlja zlato zaklade. Do bogastva pa ni mogoče brez truda in je predpogoj za dvig zlatih zakladov težko delo in tolikokrat je dolgotrajno iskanje zaman. Le redki so oni otroci sreče, kateri zadenejo na večje zaloge zlata.

V kanadskem okolišu Klondyke se je iskalec zlata naveličal brezuspešnega brodenja po zemlji in je iskal onega bedaka, ki bi mu odkupil domnevano zlato polje. Ni mogel naleteti na nikogar, ki bi ga bil odrešil. V eni krčmi pa

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

20

(Dalje.)

Od istega navdušenja, mnogobrojne udeležbe, spokornega duha in zavesti uslišanja kakor zagorska procesija je bila spremljana tudi naslednja na stare Gore nad Podsredo k žalostni Materi. Od zgodaj zjutraj do poldne je drsala večina romarjev od Bistrice na Goro po golih kolenih — po ostrem kamenju. Tudi tukaj pri žalostni Materi sta bili dve pridigi. V svetišču se je spominjal v ognjevitih besedah podsreški g. vikar poleg sedmerih bolečin Matere božje kmečke junakinje, poosebljenega krščanskega usmiljenja Eme, ki je klečala ihte v spokorni obleki iz hodnega platna pred velikim oltarjem. Romarji so jo že itak častili kot angela v človeški podobi, na pridigarjev poziv so jo dvignili, jo nosili krog po cerkvi in šli z njo venkaj med množico, da je lahko vsakdo videl, kaj da zmore samo ena Bogu prav vdana duša!

Ko je obhajal Emo škof, je oznanil duhovnik, da bo napravila samaritanka Ema pred Bogom, pred Marijo, škofom in nabito polno cerkvijo sveto obljubo. Ako bo izprosila gorska Mati božja pri Bogu milost ublaženja pomanjkanja in ozdravljenj od kuge, se zavezuje Ema z najsvetejšo prisego na sv. evangelij, da bo branila sv. vero tudi z oboroženo roko proti nevernikom. Obred slovesne obljube je bil tako ganljiv, veličasten in pomenljiv, da ni bilo med zbranimi nobenega dvomljivca: Marija bo pomagala! Narod bo nasičen in ozdravljen najhujšega zla — kuge!

Romarji so prebili noč v svetišču in pod milim nebom, da so se še udeležili zaključne procesije na Goro nad Št. Petrom v Leskovcu k rojstvu Marije Device. Ta zadnji prošnji spreved je že bil zahvalna pesem, da se je izkazala Marija kot pomoč kristjanov in zdravje bolnikov. Škof je zapel po sv. daritvi zahvalnico in je podelil nadpastirski blagoslov, prepričan iz dna srca, da je posredovala Marija spravo med narodom in nebom, ki bo te nesrečne kraje odslej blagoslavljal.

Romanja so bila zaključena. Tolažbe nebeške